ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ
ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ

ք. Երևան 09.04.2021թ.

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի

թիվ ՍՑ-ՆԳ-2021/80

Հայաստանի Հանրապետության գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը՝ ի դեմս Գրիգոր Ներսիսյանի, ուսումնասիրելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության 29.03.2021թ. թիվ 26/26-1/4565-2021 գրությամբ «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգով ներկայացված հիմքերը, պարզեցի հետևյալը.

1. <u>ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից ներկայացված փաստերը և պահանջը.</u>

ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը ՀՀ ոստիկանության (հետայսու նաև՝ Պատվիրատու) 22.03.2021թ. թիվ 3/27/16946-21 գրության հիման վրա 29.03.2021թ. թիվ 26/26-1/4565-2021 գրությամբ նախաձեռնել է «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ին (հետայսու նաև՝ Ընկերություն) գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու ընթացակարգ:

2. «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված փաստարկները և դիրքորոշումը.

«ՏՈՄ» ՍՊԸ-ն Գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի սույն որոշումը կայացնելու օրվա դրությամբ գրավոր դիրքորոշում չի ներկայացրել:

Ընկերությունը, պատշաճ ծանուցված լինելով ՍՑ-ՆԳ-2021/80 ընթացակարգի շրջանակներում 05.04.2021թ. ժամը 10:00-ին հրավիրված նիստի վերաբերյալ, չի ապահովել իր ներկայացուցչի մասնակցությունը:

3. ՀՀ ոստիկանության կողմից ներկայացված փաստարկները և դիրքորոշումը.

ՀՀ ոստիկանությունը ՀՀ ֆինանսների նախարարությանն ուղղված 22.03.2021թ. թիվ 3/27/16946-21 գրությամբ հայտնել է հետևյալը.

«ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. N 526-Ն որոշմամբ հաստատված «Գնումների գործընթացի կազմակերպման» կարգի 45-րդ կետի համաձայն, Ձեզ է ուղարկվում ՀՀ Ո ԳՀԱՊՁԲ-2021-Տ/Մ/ՆՅՈՒԹ ծածկագրով գնման ընթացակարգին հայտ ներկայացրած «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ի ներկայացրած փաստաթղթերը և ընթացակարգի արձանագրությունները՝ գնման գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու գործընթաց նախաձեռնելու նպատակով»:

Պատվիրատուն, պատշաճ ծանուցված լինելով ՍՑ-ՆԳ-2021/80 ընթացակարգի շրջանակներում 05.04.2021թ. ժամը 10:00-ին հրավիրված նիստի վերաբերյալ, չի ապահովել իր ներկայացուցչի մասնակցությունը:

4. ՍՑ-ՆԳ-2021/80 ընթացակարգի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը.

ՍՑ-ՆԳ-2021/80 ընթացակարգի քննության համար էական նշանակություն ունեն հետևյալ փաստերը.

1. ՀՀ ոստիկանության կողմից իր կարիքների համար տրանսպորտային նյութերի ձեռքբերման նպատակով հայտարարվել է «ՀՀ Ո ԳՀԱՊՁԲ-2021-Տ/Մ/ՆՅՈՒԹ» ծածկագրով գնանշման հարցման ընթացակարգ (հետայսու նաև՝ Ընթացակարգ), որին, ի թիվս այլ մասնակիցների, մասնակցության հայտ է ներկայացրել «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ն:

2. Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի 10.02.2021թ. նիստի թիվ 3 արձանագրության համաձայն՝ մասնակիցների ներկայացրած հայտերը գնահատվել են բավարար և հրավերի պահանջների նկատմամբ բավարար գնահատված հայտեր ներկայացրած մասնակիցները հրավիրվել են միաժամանակյա բանակցությունների, որը հրավիրվել է 17.02.2021թ. ժամը 10:00-ին:

3. Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի 17.02.2021թ. նիստի թիվ 3 արձանագրության համաձայն՝ բանակցությունների հրավիրվել են 3-րդ և 4-րդ չափաբաժինների համար հայտ ներկայացրած մասնակիցները՝ «Հույս-Սեդան», «Մոսէսքո», «Յունիպովեր» և «Ինգլիշ Թրեյդ Հաուզ» ՍՊ ընկերությունները:

4. Նույն արձանագրության համաձայն՝ բանակցությունների ընթացքում գնային առաջարկի նվազեցում չի կատարվել և 3-րդ և 4-րդ չափաբաժինները հայտարարվել են չկայացած:

5. Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի քարտուղարի կողմից 26.02.2021թ. էլեկտրոնային եղանակով «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ին ներկայացվել է պայմանագիր կնքելու առաջարկը:

6. Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի 22.03.2021թ. նիստի թիվ 4 արձանագրության համաձայն՝ «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ին ծանուցվել է պայմանագրի նախագիծը 1-ին և 2-րդ չափաբաժինների մասով, սակայն «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ն չի ներկայացրել իր կողմից հաստատված պայմանագիրը, պայմանագրի և որակավորման ապահովումները:

5. ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի հիմնավորումները և եզրահանգումը.

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձ Գրիգոր Ներսիսյանս, ուսումնասիրելով ՀՀ ֆինանսների նախարարության 29.03.2021թ. թիվ 26/26-1/4565-2021 գրությունը, ՀՀ ոստիկանության 22.03.2021թ. թիվ 3/27/16946-21 գրությունը՝ կից փաստաթղթերով, հայտնում եմ հետևյալը.

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի (հետայսու նաև՝ Օրենք) 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի համաձայն՝ բացառությամբ նույն օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ կետերով նախատեսված ընթացակարգով գնում կատարելու դեպքերի, գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեն այն անձինք, որոնք հայտը

ներկայացնելու օրվա դրությամբ ներառված են գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում: Մասնակիցն ընդգրկվում է նշված ցուցակում, եթե ՝

ա. խախտել է պայմանագրով նախատեսված կամ գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը, որը հանգեցրել է պատվիրատուի կողմից պայմանագրի միակողմանի լուծմանը կամ գնման գործընթացին տվյալ մասնակցի հետագա մասնակցության դադարեցմանը,

բ. որպես ընտրված մասնակից հրաժարվել է պայմանագիր կնքելուց,

գ.հայտերը բացելուց հետո հրաժարվել է գնման գործընթացին հետագա մասնակցությունից:

Օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասը սահմանում է, որ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունքից զրկված մասնակցի վերաբերյալ ունեցած տեղեկությունների հիման վրա լիազորված մարմինը ընթացակարգ է նախաձեռնում գնումների հետ կապված բողոքներ քննող մարմնում՝ առանց վճարի: Տվյալ մասնակցի կարծիքը լսելուց հետո գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը սույն օրենքի 50-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված ժամկետում որոշում է կայացնում մասնակցին սույն հոդվածով նախատեսված ցուցակում ընդգրկելու վերաբերյալ: Անձը նշված ցուցակում ընդգրկվում է երկու տարի ժամկետով:

Օրենքի 10-րդ հոդվածի համաձայն՝

1. Մինչև պայմանագիր կնքելը պատվիրատուն տեղեկագրում հրապարակում է հայտարարություն պայմանագիր կնքելու որոշման մասին ոչ ուշ, քան ընտրված մասնակցի մասին որոշման ընդունմանը հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Պետական գաղտնիք պարունակող գնումների կատարման դեպքում սույն մասով նախատեսված հայտարարությունն ուղարկվում է հայտեր ներկայացրած բոլոր մասնակիցներին՝ ընտրված մասնակցի մասին որոշման ընդունմանը հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

2. Պայմանագիր կնքելու մասին որոշումը պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն հայտերի գնահատման և ընտրված մասնակցի ընտրությունը հիմնավորող պատճառների մասին ու հայտարարություն անգործության ժամկետի վերաբերյալ: Անգործության ժամկետը պայմանագիր կնքելու մասին որոշման հայտարարության

հրապարակման օրվան հաջորդող օրվա և պատվիրատուի կողմից պայմանագիրը կնքելու իրավասության առաջացման օրվա միջև ընկած ժամանակահատվածն է:

(...)

Օրենքի 36-րդ հոդվածի համաձայն՝

1. Պայմանագիր կնքվում է գնահատող հանձնաժողովի որոշման հիման վրա՝ պատվիրատուի կողմից:

2. Սույն օրենքի 10-րդ հոդվածով սահմանված անգործության ժամկետը լրանալուն հաջորդող չորս աշխատանքային օրվա ընթացքում պատվիրատուն ծանուցում է ընտրված մասնակցին՝ ներկայացնելով պայմանագիր կնքելու առաջարկը և պայմանագրի նախագիծը: Ընդ որում, պայմանագիրը կարող է կնքվել ոչ շուտ, քան սույն օրենքի 10-րդ հոդվածով սահմանված անգործության ժամկետը լրանալու օրվան հաջորդող երկրորդ աշխատանքային օրը:

3. Եթե ընտրված մասնակիցը պայմանագիր կնքելու մասին ծանուցումը և պայմանագրի նախագիծն ստանալուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, չի ստորագրում պայմանագիրը և պատվիրատուին ներկայացնում պայմանագրի ապահովումը, ապա նա զրկվում է պայմանագիրն ստորագրելու իրավունքից: Պայմանագրով կանխավճար նախատեսվելու դեպքում սույն կետով նախատեսված ժամկետը սահմանվում է 15 աշխատանքային օր:

(...)

ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. N 526-Ն որոշմամբ հաստատված «Գնումների գործընթացի կազմակերպման» կարգի (հետայսու նաև՝ Կարգ) 32-րդ կետի 19-րդ ենթակետի համաձայն՝ հրավերով նախատեսվում է նաև, որ եթե մասնակցի՝ հրավերով նախատեսված գնումներին մասնակցելու իրավունք ունենալու մասին հավաստումը որակվում է որպես իրականությանը չհամապատասխանող, կամ մասնակիցը հրավերով սահմանված կարգով և ժամկետներում չի ներկայացնում հրավերով նախատեսված փաստաթղթերը կամ ընտրված մասնակիցը չի ներկայացնում որակավորման ապահովումը, ապա այդ հանգամանքը համարվում է որպես գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնված պարտավորության խախտում:

Կարգի 40-րդ կետի 5-րդ ենթակետի համաձայն՝ հայտերի բացման և գնահատման նիստում ***<u>հանձնաժողովը հրավերի պահանջների նկատմամբ բավարար գնահատված</u>***

<u>հայտեր ներկայացրած մասնակիցներից որոշում և հայտարարում է ընտրված</u> և հաջորդաբար տեղեր զբաղեցրած <u>մասնակիցներին</u>:

Կարգի 50-րդ կետի համաձայն՝ ընտրված մասնակցի հետ պայմանագիրը կնքվում է օրենքի 10-րդ և 36-րդ հոդվածներով նախատեսված կարգով, եթե ներկայացվել է նաև որակավորման ապահովումը հիմնավորող փաստաթուղթը:

Այսպես, ՀՀ ոստիկանության կողմից իր կարիքների համար տրանսպորտային նյութերի ձեռքբերման նպատակով հայտարարվել է «ՀՀ Ո ԳՀԱՊՁԲ-2021-Տ/Մ/ՆՅՈւԹ» ծածկագրով գնանշման հարցման ընթացակարգ, որին, ի թիվս այլ մասնակիցների, մասնակցության հայտ է ներկայացրել «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ն:

Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի 10.02.2021թ. նիստի թիվ 3 արձանագրության համաձայն՝ մասնակիցների ներկայացրած հայտերը գնահատվել են բավարար և հրավերի պահանջների նկատմամբ բավարար գնահատված հայտեր ներկայացրած մասնակիցները հրավիրվել են միաժամանակյա բանակցությունների, որը հրավիրվել է 17.02.2021թ. ժամը 10:00-ին:

Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի 17.02.2021թ. նիստի թիվ 3 արձանագրության համաձայն՝ բանակցությունների հրավիրվել են 3-րդ և 4-րդ չափաբաժինների համար հայտ ներկայացրած մասնակիցները՝ «Հույս-Սեդան», «Մոսէսքո», «Յունիպովեր» և «Ինգլիշ Թրեյդ Հաուզ» ՍՊ ընկերությունները:

Նույն արձանագրության համաձայն՝ բանակցությունների ընթացքում գնային առաջարկի նվազեցում չի կատարվել և 3-րդ և 4-րդ չափաբաժինները հայտարարվել են չկայացած:

Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի քարտուղարի կողմից 26.02.2021թ. էլեկտրոնային եղանակով «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ին ներկայացվել է պայմանագիր կնքելու առաջարկը:

Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի 22.03.2021թ. նիստի թիվ 4 արձանագրության համաձայն՝ «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ին ծանուցվել է պայմանագրի նախագիծը՝ 1-ին և 2-րդ չափաբաժինների մասով, սակայն «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ն չի ներկայացրել իր կողմից հաստատված պայմանագիրը, պայմանագրի և որակավորման ապահովումները:

Այսպիսով՝ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքով և կարգով հստակ սահմանված են Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի և քարտուղարի գործողությունների հաջորդականությունը, ինչն իր հերթին հետապնդում է իրավական որոշակիություն

ապահովելու նպատակ՝ որպես պետությունում իրավական որոշակիության և կայունության երաշխավորման միջոց:

Միաժամանակ ՀՀ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածի համաձայն՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք իրավասու են կատարելու միայն այնպիսի գործողություններ, որոնց համար լիազորված են Սահմանադրությամբ կամ օրենքներով:

ՀՀ սահմանադրական դատարանը 02.04.2014թ. կայացրած թիվ ՍԴՈ-1142 որոշմամբ իրավական որոշակիության սկզբունքի վերաբերյալ հայտնել է հետևյալ իրավական դիրքորոշումը. «Իրավական որոշակիության, իրավական անվտանգության և օրինական ակնկալիքների իրավունքի պաշտպանության սկզբունքները հանդիսանում են իրավական պետության ու իրավունքի գերակայության երաշխավորման անբաժանելի տարրերը: Սահմանադրական դատարանը 2006թ. ապրիլի 18-ի ՍԴՈ-630 որոշման մեջ, մասնավորապես, արձանագրել է, որ «... օրենքը պետք է համապատասխանի նաև Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի մի շարք վճիռներում արտահայտված այն իրավական դիրքորոշմանը, համաձայն որի՝ որևէ իրավական նորմ չի կարող համարվել «օրենք», եթե այն չի համապատասխանում իրավական որոշակիության (res judicata) սկզբունքին, այսինքն՝ ձևակերպված չէ բավարար աստիճանի հստակությամբ, որը թույլ տա քաղաքացուն դրա հետ համատեղելու իր վարքագիծը»: Առավել ևս իրավունքի գերակայության սկզբունքի որդեգրման շրջանակներում օրենքում ամրագրված իրավակարգավորումները պետք է անձի համար կանխատեսելի դարձնեն իր իրավաչափ սպասելիքները: Բացի դրանից իրավական որոշակիության սկզբունքը, լինելով իրավական պետության հիմնարար սկզբունքներից մեկը, ենթադրում է նաև, որ իրավահարաբերությունների բոլոր սուբյեկտների, այդ թվում՝ իշխանության կրողի գործողությունները պետք է լինեն կանխատեսելի ու իրավաչափ:»:

Վերը հիշատակված իրավական նորմերի նման մեկնաբանությունը բխում է նաև իրավական ակտերի որոշակիության սկզբունքից, որն իրավական պետությունում գործող կարևորագույն սկզբունքներից մեկն է, իսկ Հայաստանի Հանրապետությունը, ինչպես հռչակված է ՀՀ Սահմանադրության թե՛ մինչև 25.12.2015թ. գործող խմբագրությամբ, թե՛ ներկայում գործող խմբագրությամբ 1-ին հոդվածով, իրավական պետություն է:

Այսպիսով՝ Կարգի 40-րդ կետի 5-րդ ենթակետի համաձայն՝ հայտերի բացման և գնահատման նիստում հանձնաժողովը հրավերի պահանջների նկատմամբ բավարար

գնահատված հայտեր ներկայացրած մասնակիցներից որոշում և հայտարարում է ընտրված մասնակիցներին, մինչդեռ Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովը, առանց «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ին ընտրված մասնակից ճանաչելու վերաբերյալ որոշում կայացնելու, վերջինիս ծանուցել է պայմանագիրը կնքելու մասին և ներկայացրել պայմանագրի նախագիծը՝ 1-ին և 2-րդ չափաբաժինների մասով, այնուհետև՝ 22.03.2021թ. թիվ 4 արձանագրությամբ արձանագրել է, որ Ընկերության կողմից չի ներկայացվել իր կողմից հաստատված պայմանագիրը, պայմանագրի և որակավորման ապահովումները:

Վերոգրյալի հաշվառմամբ գտնում եմ, որ «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ն չի կարող կրել ընտրված մասնակցի կողմից սահմանված ժամկետում ստորագրված պայմանագիրը, պայմանագրի և որակավորման ապահովումները պատվիրատուին չներկայացնելու դեպքում գնումների մասին ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված պատասխանատվության միջոցները, քանի որ Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի որոշմամբ չի ճանաչվել ընտրված մասնակից, հետևաբար նաև օժտված չէ որպես ընտրված մասնակից որոշակի գործողություններ իրականացնելու պարտավորությամբ, ուստի գտնում եմ, որ սույն ընթացակարգով հիմքեր առկա չեն «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու համար:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 50-րդ հոդվածի 7-րդ մասի 2-րդ կետով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի

Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության 29.03.2021թ. թիվ 26/26-1/4565-2021 գրությամբ «ՏՈՄ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգը մերժել:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի որոշումն իրավապարտադիր է և ուժի մեջ է մտնում տեղեկագրում հրապարակվելու հաջորդ օրը:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի որոշումը կարող է փոփոխվել կամ վերացվել, այդ թվում՝ մասնակի, միայն դատարանի կողմից:

Գնումների հետ կապված
բողոքներ քննող անձ՝ **ԳՐԻԳՈՐ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ**